

УДК 368

Миркула А. С.

здобувачка вищої освіти

Панченко О. І.

кандидат економічних наук, доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка»

м. Чернігів, Україна

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СТРАХУВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Волонтерська діяльність в Україні відіграє ключову роль у формуванні громадянського суспільства, слугуючи важливим інструментом для забезпечення соціальної стабільності та вирішення нагальних суспільних викликів. Волонтери присвячують свій час, енергію та зусилля численним проєктам, що охоплюють широкий спектр сфер – від надання гуманітарної допомоги та соціальної підтримки до розвитку місцевих громад і реалізації екологічних ініціатив. У сучасних умовах їхня діяльність часто пов'язана з підвищеними ризиками. Особливо важливу роль волонтерство відіграє під час війни, стаючи одним із ключових механізмів підтримки населення, зміцнення стабільності та посилення національної єдності. У період воєнного стану волонтери виконують функцію сполучної ланки між тими, хто потребує допомоги, та ресурсами, здатними її надати.

З огляду на непередбачувані обставини, з якими стикаються волонтери, страхування стає важливим засобом забезпечення їхньої безпеки та захисту. Воно дозволяє зменшити ризики, пов'язані з волонтерською діяльністю, і свідчить про турботу організацій про своїх учасників. Надійне страхування допомагає створювати безпечні умови для роботи, підвищує впевненість і мотивацію волонтерів, а також робить їхню діяльність більш відповідальною та результативною [1].

Волонтери нерідко виконують свою діяльність у прифронтових районах, що регулярно зазнають обстрілів і мають обмежений доступ до медичної допомоги. Така робота супроводжується значними ризиками для життя та здоров'я. Міжнародний досвід свідчить про необхідність забезпечення надійного страхового захисту, який є важливою умовою ефективної діяльності волонтерів у небезпечних умовах.

В Україні система страхування волонтерів перебуває на ранньому етапі становлення. Навіть за умов воєнного стану страхування волонтерів майже не реалізується. За даними регулятора страхового ринку, у 2022 році було укладено лише 13 договорів страхування життя і здоров'я волонтерів під час їхньої діяльності. Із них у 9 випадках страхувальниками виступили юридичні особи – організації, які забезпечили захист своїх волонтерів. У 2023 році було укладено лише два таких договори [4].

Запровадження страхування волонтерів є важливим кроком до підвищення стандартів безпеки в організаціях, що робить їхню діяльність більш професійною. Доступ до страхових програм забезпечує волонтерській роботі більшу безпеку, структурованість і організованість. Це сприяє зміцненню авторитету волонтерів і визнанню їхньої діяльності в суспільстві [2]. Таким чином, страхування волонтерів стає не лише засобом захисту, але й ключовою складовою стратегії волонтерської діяльності, орієнтованої на залучення, підтримку та забезпечення безпеки всіх її учасників.

Страхування волонтерів забезпечує фінансовий захист у разі нещасних випадків або травм, що можуть трапитися під час їхньої діяльності. Воно дозволяє покривати витрати на медичну допомогу, зменшує фінансове навантаження на волонтерів та їхні родини і надає необхідну підтримку в період відновлення. Програми страхування для волонтерів можуть включати медичне страхування, страхування від нещасних випадків, страхування життя, а також страхування відповідальності за шкоду, завдану третім особам.

Процес страхування волонтерів включає кілька ключових етапів. Спершу

волонтерські організації або самі волонтери мають визначити оптимальний тип страхування відповідно до специфіки їхньої діяльності. Це може бути страхування від нещасних випадків, медичне страхування чи страхування відповідальності. Наступним кроком є звернення до страхової компанії, яка надає відповідні послуги, для отримання детальної інформації про умови страхування, зокрема вартість і обсяг покриття. Важливо переконатися, що страховий поліс враховує конкретні потреби волонтерів, особливо якщо їхня діяльність пов'язана з високими ризиками або проходить у зонах бойових дій [3].

Страховий захист прав і здоров'я волонтерів є важливим критерієм для потенційних волонтерів, партнерів, донорів та суспільства, що свідчить про відповідальність і високий рівень культури організації. Такий підхід допомагає зміцнити довіру з боку тих, хто цінує увагу до питань безпеки та ефективного управління ризиками. Крім того, страхування є ключовим фактором для забезпечення стабільності волонтерських ініціатив у довгостроковій перспективі. Воно забезпечує фінансовий захист у разі нещасних випадків або травм, які можуть спричинити значні витрати. Це дозволяє організаціям уникнути непередбачених фінансових труднощів, що могли б негативно вплинути на їхню діяльність.

Слід підкреслити, що страхування волонтерів сприяє формуванню безпечнішого середовища, що сприяє залученню нових учасників. Воно стає додатковим стимулом для тих, хто розглядає можливість долучитися до волонтерської діяльності, але має побоювання щодо особистих ризиків. Це особливо важливо в сучасних реаліях України, де волонтерський рух активно розвивається і потребує стабільної підтримки [1].

З юридичної точки зору, страхування волонтерів в Україні є важливим фактором, що визначає ефективність та легітимність цього процесу. Знання правових норм, що регулюють страхування волонтерів, має велике значення для волонтерських організацій, страхових компаній та самих волонтерів. В Україні існують законодавчі акти, які регулюють як волонтерську діяльність, так і страхування. Закон України «Про волонтерську діяльність» встановлює правові засади волонтерства та обов'язки організацій, що залучають волонтерів. Цей закон разом із законодавством у сфері страхування визначає вимоги та стандарти, що забезпечують страховий захист волонтерів, поступово адаптуючи їх до міжнародних стандартів.

Отже, ефективна організація страхового захисту волонтерів є важливим чинником для забезпечення стабільності їхньої діяльності. Вона не тільки забезпечує безпеку та благополуччя волонтерів, але й створює сприятливі умови для розвитку волонтерських ініціатив, які є важливою частиною суспільного життя в Україні під час війни. Крім того, розвиток страхування волонтерів має велике значення для економіки країни, оскільки сприяє залученню донорських коштів для страхування волонтерів, розширенню спектру страхових послуг, що покривають військові ризики, та зростанню обсягів діяльності страхового сектору.

Література:

1. Страхування волонтерів в Україні. Офіційний сайт Welfare. 28.01.2024. URL: <https://welfare.green/strakhuvannya-volonteriv-v-ukraini/>
2. Страхування, пільги та залучення молоді: як держава планує розвивати волонтерство, і що ще потрібно змінити. Офіційний сайт Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3910780-strakhuvannya-pilgi-ta-zalucenna-molodi-ak-derzava-planue-rozvivati-volonterstvo-i-so-se-potribno-zminiti.html>
3. Страхування під час війни в Україні. Офіційний сайт Новинарня, новини України що воює. URL: <https://novynarnia.com/2024/10/05/strakhuvannya-pid-chas-vijny-v-ukrayini-vyklyky-i-mozhlyvosti/>
4. Чому волонтерів не страхують і як це змінити? Центр демократії та верховенства права. URL: <https://cedem.org.ua/news/chomu-volonteriv-ne-strahuyut/>